

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 17C/39/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8717208613
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Markéta Marečková
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2019:8717208613.14

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad v konaní pred sudcom JUDr. Markétou Marečkovou v právnej veci žalobcu E. Š., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. Y. XXX, XXX XX L., právne zastúpený JUDr. Viera Komanová, advokátka so sídlom ulica 17. novembra 31, 064 01 Stará Ľubovňa, proti žalovaným: 1./ L. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. I. XXX/X, XXX XX Y., 2./ R.. D. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XX, XXX XX P., žalované v 1./ a 2./ rade právne zastúpené JUDr. Ivan Žilík PhD., advokát so sídlom Košovská cesta 1, 971 01 Prievidza, IČO: 36 869 121, o určenie neplatnosti závetu s prísl., takto

rozhodol:

I. U r č u j e , že nie sú dané dôvody vydedenia žalobcu jeho matkou D. Š.N., nar. XX.XX.XXXX, zomrelou XX.XX.XXXX, uvedené v listine o vydedení z 21.07.2010.

II. U r č u j e , že závet spísaný notárom J.. Š. T. zo dňa 21.07.2010 v notárskej zápisnici N 930/2010, NZ 26004/2010, NCRza 3622/2010, NCRIs 26398/2010 je n e p l a t n ý .

III. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

IV. Stranám sporu náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobným návrhom doručeným súdu 17.08.2017 žalobca žiadal, aby súd určil, že dôvody vydedenia žalobcu E. Š., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L., V. Y. XXX jeho matkou D. Š., rod. O., nar. XX.XX.XXXX, zomrelá XX.XX.XXXX, uvedené v listine o vydedení zo dňa 21.07.2010, nie sú dané, a určil, že závet spísaný notárom J.. Š. T. zo dňa 21.07.2010 v notárskej zápisnici č. N 930/2010, NZ 26004/2010, NCRza 3622/2010, NCRIs 26398/2010 je neplatný. Žalobný návrh odôvodnil tým, že Okresný súd v konaní sp. zn. 13C 8/2017 Dnot 21/2017 prostredníctvom súdneho komisára R.. B. H. prerušil konanie o dedičstve dňa 30.06.2017 v dedičskej veci po neb. D. Š., nar. XX.XX.XXXX, zomrelej XX.XX.XXXX. Zároveň bol odkázaný žalobca, aby v lehote 1 mesiaca od právoplatnosti uznesenia podal žalobu na Okresný súd Poprad o určenie neplatnosti závetu a listiny o vydedení poručiťky D. Š., ktorý bol spísaný do notárskej zápisnice N 930/2010 NZ 26004/2010 dňa 21.07.2010 na notárskom úrade J.. Š. T. v Poprade. Žalobca uviedol, že dôvody uvedené v listine o vydedení sa nezakladajú na pravde. Neb. matka D. Š. žalobcovi darovacou zmluvou z 05.05.1998 darovala polovicu rodinného domu súp. č. XXX v obci L.. Spolu s darovacou zmluvou prevzal žalobca vecné bremeno zriadené v prospech daryne spočívajúce v bezplatnom doživotnom užívaní rodinného domu. Daryňa napriek zmene vlastníckeho práva si stále počínala ako vlastníčka rodinného domu, bránila mu, aby v dome vykonával akékoľvek práce. Žalobca si plnil povinnosti vyplývajúce z darovacej zmluvy, staral sa aj o matku ako sa patrí na syna. Po zhoršení zdravotného stavu, keď matka utrpela mozgovú príhodu sa o ňu staral vo svojom byte, aj jeho rodina. Po troch mesiacoch sa matka rozhodla odísť späť do rodinného domu, nebránil jej v tom. Medzi ním a matkou sa následne riešil spor o vrátenie daru, keď matka požadovala od žalobcu vrátenie daru v

konaní pred Okresným súdom v Liptovskom Mikuláši sp. zn. 6C 72/2017, kde súd právoplatne rozhodol tak, že žalobu zamietol. Asi tri týždne po doručení rozhodnutia odvolacieho súdu v predmetnom konaní, matka spísala závet a listinu o vydedení. Nie je pravdou, že by matke nepreukazoval úctu a starostlivosť, naopak, staral sa o ňu, on aj jeho rodina. Absolútne sa nezakladá na pravde tvrdenie uvedené v listine o vydedení. Navyše závet a listina o vydedení obsahuje aj formálne nedostatky, nie je uvedené kedy bol závet a listina o vydedení podpísaná.

2. Na pojednávaní 14.05.2019 žalobca žiadal, aby súd pripustil zmenu žaloby v časti žalobný petit tak, že petit č. III bude znieť: „Určuje, že žalobca je dedičom po neb. D. Š., nar. XX.XX.XXXX, ktorá zomrela XX.XX.XXXX.“

3. Žalované v 1./ a 2./ rade sa k podanej žalobe nevyjadrili.

4. Na pojednávaní právna zástupkyňa žalobcu na podanej žalobe trvala. Uviedla, že v minulosti pred Okresným súdom Liptovský Mikuláš bolo vedené konanie sp. zn. 6C 72/2009 o vrátenie daru, žaloba bola zamietnutá. Predmetom daru na základe darovacej zmluvy bola polovica rodinného domu súp. č. XXX v obci L.. Vecné bremeno nemalo zabezpečiť starostlivosť o D. Š. výlučne zo strany žalobcu, ale spočívalo v práve doživotného, bezplatného užívania predmetných nehnuteľností neb. D. Š.. Žalobca si uvedomuje, že mal morálnu povinnosť ako potomok starať sa o svoju matku, to aj robil. K prvému žalobnému petitu uviedla, že skutočnosti uvedené v notárskej zápisnici, konkrétne v listine o vydedení sa nezakladajú na pravde. V konaní vedenom pred Okresným súdom Liptovský Mikuláš bol preukázané, že žalobca prejavoval náležitú pozornosť starostlivosti neb. D. Š.. Darovacia zmluva bola uzatvorená v roku 1998. Cca v roku 2004, keď neb. D. Š. utrpela cievnú mozgovú príhodu, po návrate z nemocnice bola v byte u žalobcu, kde sa o ňu staral žalobca a jeho rodina. Následne, keď jej bolo lepšie, chcela sa odsťahovať späť domu. Žalobca si plnil povinnosť starostlivosti voči matke až do času, keď daryňa sama odmietla starostlivosť od žalobcu a jeho manželky, ktorá jej predtým denne nosila obedy. Dostala sa do takého štádia, že odmietala akúkoľvek komunikáciu so žalobcom. Zamykala dom, bránila žalobcovi v návšteve rodinného domu. Napriek tomu žalobca rešpektoval svoju matku, ktorá si aj po uzavretí darovacej zmluvy ďalej počínala ako vlastníčka rodinného domu. K druhému žalobnému petitu uviedla, že závet považuje za neplatný z dôvodu, že napriek tomu, že je spísaný vo forme notárskej zápisnice, chýba mu podstatná náležitosť vyžadovaná pre platnosť závetu a to uvedenie dňa, mesiaca a roka kedy bol závet podpísaný. Ide o jediný dôvod, pre ktorý považuje závet za neplatný. K tretiemu žalobnému petitu uviedla, že v prípade vyhovenia žalobným petitom I. a II., považuje za vhodné, aby bolo určené, že žalobca je dedičom po neb. D. Š.. V písomnom záverečnom vyjadrení právna zástupkyňa žalobcu uviedla, že je názoru, že práve skutočnosť, že neb. D. Š. prehrala spor vedený pred Okresným súdom Liptovský Mikuláš o vrátenie daru ju viedli k tomu, že sa rozhodla spísať závet a listinu o vydedení. Zdôraznila, že neboli dané dôvody pre vydedenie žalobcu, pretože tento sa správal k svojej matke v súlade s dobrými mravmi, staral sa o ňu, pomáhal jej. Čo sa týka závetu, závet napriek tomu, že bol spísaný vo forme notárskej zápisnice, neobsahuje deň, mesiac a rok kedy bol podpísaný. Uvedené spôsobuje absolútnu neplatnosť predmetného právneho úkonu. Poukázala na judikatúru v predmetnej veci: rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30Cdo 1190/2005, na rozhodnutie Okresného súdu Bardejov sp. zn. 4C 124/2013 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove.

5. Žalobca na pojednávaní na podanej žalobe trval, súhlasil s vyjadrením právnej zástupkyne. Uviedol, že v čase, keď jeho mama utrpela mozgovú príhodu, zobral ju z nemocnice k sebe do bytu, bolo o ňu postarané, mala vyhradenú detskú izbu, v ktorej bývala. Mama nebola po čase zdravotne spôsobilá, aby bývala sama. Mala zabezpečenú všetku starostlivosť. Bola u nich cca tri mesiace. Potom, keď sa jej zlepšil zdravotný stav, rozhodla sa, že sa vráti naspäť do rodinného domu, pričom mama mohla u nich zostať do kedy chcela a potrebovala. Následne jej nosili do domu stravu každý deň, na nedeľné obedy ju brávali k sebe, zabezpečovali jej lekárov, manželka jej chodila upratovať. Bolo to možno 3-4 mesiace, pol roka. V tomto období chodila k mame žalovaná v 1./ rade na návštevy, žalovaná v 2./ rade nie. Potom došlo k zlomu, mama prestala s ním komunikovať, keď prišiel, pozerala sa do rohu. Keď sa jej spýtal, že čo potrebuje, povedala, že nič, nekomunikovala s ním. Následne nasledovalo to, že mamu nasťahovali do Popradu k žalovanej v 1./ rade, tam bola až do smrti. Keď žalovaná v 1./ rade bola hospitalizovaná v nemocnici a ich mama bola hospitalizovaná na geriatrickom oddelení, až od cudzích ľudí sa dozvedel, že mama je v nemocnici. Cca 2-3 roky pred smrťou ho mama už nepoznala, predtým jej chodil blahoželať na narodeniny, meniny, nie je pravda, že by o mamu nemal záujem.

6. Právny zástupca žalovaných v 1./ a 2./ rade na pojednávaní so žalobou nesúhlasil. Listinu o vydedení a závet považuje za platný právny úkon. Je potrebné vychádzať z obsahu notárskej zápisnice, keď samotné ustanovenie § 469a Občianskeho zákonníka, tak isto Notársky poriadok predpokladajú, že je možné v jednej notárskej zápisnici zhrnúť dva právne úkony, teda listinu o vydedení a závet. Listina o vydedení a závet majú formálne náležitosti v zmysle zákona. Poukázal na vykonané dokazovanie, keď nikto zo svedkov označených žalobcom nepotvrdil, že by neb. pani Š. odmietala pomoc od žalobcu, nepustila ho dnu, bránila mu vo vstupe do nehnuteľnosti. Poukázal na výsluch neb. pani Š. v konaní vedenom pred Okresným súdom Liptovský Mikuláš sp. zn. 6C 72/2009. Dôkazy vykonané na návrh žalovaných dokazujú, že vzťahy medzi poručiiteľkou a žalobcom boli narušené. Práve poručiiteľka urobila množstvo krokov k tomu, aby sa vzťahy zlepšili. Poukázal na judikatúru: uznesenia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21Cdo 3772/2007, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. RC 8/2008, RC 23/1998.

7. Žalovaná v 1./ rade na pojednávaní súhlasila s vyjadrením právneho zástupcu. Uviedla, že vzťahy v rodine po roku 2000 sa začali kaziť. Keď mala neb. mama v roku 2005 80-ťku, bolo problematické zorganizovať jej oslavu. V roku 2010 vzťahy v rodine boli na tzv. mŕtvom bode. Ešte v období rokov 1995 - 1998, keď mama bola zdravšia, chodila s mamou aj k žalobcovi. V roku 2000 došlo k nejakým sporom o drevo. Do oslavy maminej 80-ťky sa brat zapojil, ale švagriná nie. V roku 2002, keď mama utrpela cievnú mozgovú príhodu, vzťahy v rodine boli dobré. Brat sa vtedy o mamu staral, bývala u brata. Následne sa vrátila do domu. Medzi rokom 2005 - 2010 brat nechodil k mame, iba sporadicky. Mama sa nikdy pred ním nezamykala, chcela, aby brat prišiel. V roku 2010 mala mama pankreatitídu, vážny zdravotný stav. Syn žalovanej v 1./ rade volal žalobcovi, aby prišiel. On tak neurobil. Keď sa v dome v roku 2008 rekonštruovala kúpeľňa, brat o uvedenú rekonštrukciu nemal záujem.

8. Žalovaná v 2./ rade na pojednávaní súhlasila s vyjadrením právneho zástupcu. V roku 2002 mala mama náhlu cievnú mozgovú príhodu, bola ochrnutá na všetky štyri končatiny s akcentáciou na pravej strane. Mala zašité ľavé oko. Po chorobe sa jej ujal brat, keďže ona bývala v Bratislave. 2 - 3 mesiace mama bola u brata. Pobyt u brata považovala za dočasný, chcela sa vrátiť domov. Len čo jej lekári rozpustili stehy na pravom oku chcela ísť domov. Bola viac-menej sebestačná. Stav bol taký, že nejaký čas sa žalobca staral o mamu, švagriná jej nosila jedlo, možno na začiatku pravidelne. Nepamätá si, že by mama chodila na nedeľné obedy k bratovi. Dobré vzťahy trvali cca do roku 2003. Následne sa narušili v súvislosti s rozdelením dreva, ktoré nachystal ich neb. otec so žalovanou v 1./ rade. Na oslave 80-ťky mamy sa síce zúčastnil brat, ale bez manželky a bez detí. Brat bol oslovený, aby pomohol mame pri prestavbe kúpeľne, nesúhlasil s tým, hoci mama získala príspevok z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny na rekonštrukciu kúpeľne. Nie je pravdou, že by mama odmietala brata, čakala aktivitu od neho. Na základe ignorácie zo strany žalobcu sa mama rozhodla podať žalobu o vrátenie daru. O spísaní závetu a listiny o vydedení sa dozvedeli so sestrou dva týždne po jej podpísaní. V apríli 2010 mama ochorela, mala akútnu pankreatitídu, jej zdravotný stav bol veľmi zlý. Krstný syn zavolať žalobcovi. Žalobca reagoval na to, že nevidí dôvod prečo by mal chodiť k mame. Následne sa mame zlepšil zdravotný stav a k závetu sa odhodlala práve po týchto skúsenostiach. V roku 2013 mama začala zabúdať, mala vážne diagnózy, preto ju sestra žalovaná v 1./ rade zobrala k sebe do Popradu. Žalobca ju navštívil na 90-ťku. Mama ho už nevnímala. Inak ju nenavštevoval. Podľa žalovanej v 2./ rade nie je súvislosť medzi rozhodnutím súdu o žalobe o vrátenie daru a následným závetom a listiny o vydedení.

9. Súd vo veci vykonal dokazovanie prostriedkami procesného útoku: výsluchom právnej zástupkyne žalobcu, žalobcu, svedkov: R. J., D. P., R. J., listinnými dôkazmi: notárskou zápisnicou N 930/2010 NZ 26004/2010 z 21.07.2010, spisom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 6C 72/2009 a prostriedkami procesnej obrany: výsluchom právneho zástupcu žalovaných v 1./ a 2./ rade, žalovanej v 1./ rade, žalovanej v 2./ rade, svedkov: J. Q., R. A., R. R. a ostatnými listinnými dôkazmi, ktoré tvoria súčasť spisu, z vykonaniach ktorých súd zistil skutkový stav:

10. V konaní po zmene žalobného petitu žalobca žiadal, aby súd určil, že dôvody vydedenia žalobcu E. Š., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L., V. Y. XXX jeho matkou D. Š., rod. O., nar. XX.XX.XXXX, zomrelá XX.XX.XXXX, uvedené v listine o vydedení zo dňa 21.07.2010, nie sú dané, a určil, že závet spísaný notárom J. Š. T. zo dňa 21.07.2010 v notárskej zápisnici č. N 930/2010, NZ 26004/2010, NCRza 3622/2010, NCRIs 26398/2010 je neplatný, a aby súd určil, že žalobca je dedičom po neb. D. Š., nar. XX.XX.XXXX, ktorá zomrela XX.XX.XXXX. Žalobca v konaní predložil notársku zápisnicu N 930/2010 NZ 26004/2010 spísanú na notárskom úrade J. Š. T. 21.07.2010, z ktorej vyplýva spísanie závetu, v ktorom

D. Š. pre prípad svojej smrti všetok svoj hnuiteľný a nehnuteľný majetok odkázala žalovanej v 1./ rade v 1-ici a žalovanej v 2./ rade v 1-ici. Zároveň vydedila na celý svoj hnuiteľný a nehnuteľný majetok žalobcu. Ako dôvod uviedla, že v rozpore s dobrými mravmi jej neposkytoval potrebnú pomoc v jej chorobe a starobe a o ňu neprejavoval trvale opravdivý záujem, ktorý by ako potomok mal o ňu prejavovať. Takýto stav trval zhruba 6 rokov. Vždy, keď boli nejaké sviatky Vianoce, Veľká noc a pod., ani vtedy ju jej syn nenavštívil, nepýtal sa ako jej je, či nepotrebuje pomoc, opateru a pod. Viackrát bola hospitalizovaná v nemocnici a ani vtedy ju jej syn nenavštívil a nestaral sa aký má zdravotný stav. Bol voči nej absolútne nevšímavý, a to napriek tomu, že mu darovala polovičku rodinného domu, v ktorom v tom čase bývala a zároveň sa zriekla podielu v dedičskom konaní po jej nebohom manželovi na uvedenom rodinnom dome v prospech žalobcu. Ani túto skutočnosť si syn nevážil. Keby nemala dcéry, tak by sa nemal kto o ňu postarať a najmä dcéra L., ktorá žila v Poprade, pretože ona bývala najbližšie k Važcu, a ktorá ju každý týždeň navštevovala. Druhá dcéra D., ktorá bývala v Bratislave ju nemohla každý týždeň navštevovať vo Važci, ale pomáhala jej finančne. Preto sa rozhodla spísať listinu o vydedení. Určila, že dôsledky vydedenia syna E. Š. sa vzťahovali na jeho potomkov.

11. Z obsahu spisu vedeného na Okresnom súde Liptovský Mikuláš sp. zn. 6C 72/2009 súd zistil, že v predmetnom konaní žalobným návrhom doručeným súdu 27.07.2009 žalobkyňa neb. D. Š. žiadala, aby súd uložil žalovanému E. Š. vrátiť žalobkyni D. Š. dar - rodinný dom s. č. XXX postavený na parcele KN č. XXX o výmere 699 m² spolu s garážou, maštaľou, humnom, oplotením, vonkajšími úpravami a pozemkami na parcele Q. č. XXX o výmere 699 m² ako zastavané plochy a nádvoria a parcelou č. XXX o výmere 140 m² ako záhrada všetko v podiele 1-ice zapísané v LV č. XXXX v k. ú. obce L..

12. Okresný súd Liptovský Mikuláš rozsudkom z 19.01.2010 žalobu zamietol. Krajský súd v Žiline rozsudkom z 17.06.2010 v konaní sp. zn. 10Co 128/2010 rozsudok potvrdil. Následne bolo podané dovolanie, pričom dovolací súd uznesením z 08.12.2010 dovolanie odmietol.

13. Neb. D. Š. v predmetnom konaní na výsluchu uviedla, že po tom, ako darovala synovi polovicu nehnuteľnosti, sa tento o ňu príkladne staral. Keď mala mozgovú príhodu asi tri mesiace bývala u syna v jeho byte a potom na vlastnú žiadosť odišla bývať do predmetného domu, kde žije doteraz. Ešte asi dva roky po tom sa syn o ňu pekne staral, jeho manželka jej denne nosila jedlo, upratovali jej a pod. Uznala, že povedala manželke odporcu, aby jej nenosila jedlo každý deň, ale iba vtedy, keď budú mať buchty, pričom to mienila v dobrom. Manželka syna však odvtedy ku nej neprišla napriek tomu, že sa ani nepohádali. Nevedela, čo sa manželky syna tak dotklo, že odvtedy neprejavila o ňu žiaden záujem. Neprišla ani na oslavu jej 80-tych narodenín a na túto oslavu neprišli ani vnúčatá. Prišiel iba sám syn. Uviedla, že synovi darovala pol domu v presvedčení, že ju bude riadne opatrovať. Syn sa vôbec o ňu nezaujíma a nevykonáva v dome ani bežnú údržbu. Pokiaľ ide o údržbu domu, syn mal záujem dom prerábať predtým, ako mu darovala polovicu domu. V čase, keď ona bola v nemocnici, syn zaviedol do domu plyn, na čo však prispela aj ona. Dala mu takisto peniaze na vodovodnú šachtu. Uznala, že určitý majetok darovala aj dcéram. Spolu s manželom kúpili na svoje meno malý rodinný domček v Poprade za 220.000,- Sk, z čoho 70.000,- Sk prispela dcéra L. R. a 150.000,- Sk vložila ona s manželom. V rámci dedičského konania potom tento rodinný dom nadobudla dcéra L. R. s tým, že si ho už sama rekonštruovala. Dcére R.. D. I. dala 220.000,- Sk, ktoré dostala ona ako výplatok od svojho brata J. O.. Navrhovateľka uviedla, že v súčasnom období starostlivosť o ňu zabezpečujú výlučne dcéry R.. D. I. a L. R..

14. Podľa § 137 Civilného sporového poriadku, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

- a) splnení povinnosti,
- b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,
- c) určenie, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo
- d) určenie právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

15. Podľa § 469a ods. 1 Občianskeho zákonníka, poručiteľ môže vydediť potomka, ak

- a) v rozpore s dobrými mravmi neposkytol poručiteľovi potrebnú pomoc v chorobe, v starobe alebo v iných závažných prípadoch,
- b) o poručiteľa trvalo neprejavuje opravdivý záujem, ktorý by ako potomok mal prejavovať,
- c) bol odsúdený pre úmyselný trestný čin na trest odňatia slobody v trvaní najmenej jedného roka,

d) trvalo vedie neusporiadaný život.

16. Podľa § 469a ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ to porúčiteľ v listine o vydedení výslovne určí, vzťahujú sa dôsledky vydedenia aj na osoby uvedené v § 473 ods. 2 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20190130>>.

17. Podľa § 469a ods. 3 Občianskeho zákonníka, o náležitostiach listiny o vydedení a o jej zrušení platia obdobne ustanovenia § 476 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20190130>> a 480 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20190130>>; v listine však musí byť uvedený dôvod vydedenia.

18. Podľa § 476 ods. 1 Občianskeho zákonníka, porúčiteľ môže závet buď napísať vlastnou rukou, alebo ho zriadiť v inej písomnej forme za účasti svedkov alebo vo forme notárskej zápisnice.

19. Podľa § 476 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v každom závete musí byť uvedený deň, mesiac a rok, kedy bol podpísaný, inak je neplatný.

20. Podľa § 46 zákona 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok), notári spisujú účastníkom na základe ich vyhlásenia notárske zápisnice o zmluvách, závetoch a iných právnych úkonoch. V notárskej zápisnici môže pokračovať notár, ktorý notársku zápisnicu spísal, alebo iný notár so sídlom na území Slovenskej republiky. Pokračovanie v notárskej zápisnici je súčasťou notárskej zápisnice.

21. Podľa § 47 ods. 1 zákona 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok), notárska zápisnica musí obsahovať

a) miesto, deň, mesiac a rok podpisania notárskej zápisnice,

b) meno, priezvisko a sídlo notára,

c) meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, ak je pridelené, a trvalé bydlisko účastníka, ak je ním fyzická osoba, a názov alebo obchodné meno, identifikačné číslo organizácie, ak je pridelené, a sídlo účastníka, ak je ním právnická osoba, ako aj ich zástupcov, svedkov, dôverníkov a osoby, ktorá ovláda jazyk účastníka,

d) vyhlásenie účastníkov, že sú spôsobilí na právne úkony,

e) údaj o tom, ako bola preukázaná totožnosť účastníkov a svedkov, najmä druh a číslo platného preukazu totožnosti účastníka,

f) ak je účastníkom právnická osoba, údaj o tom, ako bola preukázaná jej existencia, a oprávnenie v jej mene konať,

g) obsah právneho úkonu,

h) údaj o tom, že zápisnica bola po prečítaní účastníkmi schválená,

i) podpisy účastníkov alebo ich zástupcov, a ak boli prizvaní, tiež svedkov, dôverníkov a osoby, ktorá ovláda jazyk účastníka; ak podpisuje notársku zápisnicu za právnickú osobu ako účastníka fyzická osoba oprávnená v jej mene konať, pripojí iba svoj podpis,

j) odtlačok úradnej pečiatky notára a jeho podpis.

22. Vykonaným dokazovaním prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany súd dospel k záveru, že žaloba je dôvodná v časti I., II. žalobný petit, nedôvodná v časti III. žalobného petitu.

23. Vo vzťahu k žalobným petitom I., II. ide o žalobu podľa § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku, pričom naliehavý právny záujem na podanej určovacej žalobe je preukázaný právnou neistotou žalobcu, ktorý bez kladného rozhodnutia vo veci sa nedomôže dedičského práva v dedičskom konaní. Predmetným konaním sa odstráni stav právnej neistoty žalobcu.

24. III. žalobným petitom sa žalobca domáhal, aby súd určil, že žalobca je dedičom po neb. D. Š., nar. XX.XX.XXXX, ktorá zomrela XX.XX.XXXX. Žalobca sa domáhal určenia dedičského práva. Súd je názoru, že žalobca v tejto časti nemá naliehavý právny záujem na určovacej žalobe. Určovacia žaloba nie je právne spôsobilým prostriedkom ochrany práv strany sporu. Inštitút dedičského konania v rámci civilného mimosporového konania rieši otázku dedenia po porúčiteľovi. Nie je prípustné určovací žalobu považovať za prostriedok riešenia dedičského konania namiesto prejednávania dedičstva v dedičskom konaní. Vzhľadom na uvedené súd žalobu v tejto časti zamietol.

25. Vo vzťahu k I. žalobnému petitu o určenie, že nie sú dané dôvody vydedenia súd konštatuje, že žaloba je dôvodná. Vzhľadom k tomu, že v tejto časti žalobného petitu žalobca sa nedomáhal určenia neplatnosti listiny o vydedení, súd sa prioritne nezaoberal formálnymi nedostatkami listiny o vydedení.

26. V konaní prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany bolo preukázané, že na strane žalobcu vo vzťahu k neb. D. Š. nedošlo ku konaniu odôvodňujúcemu vydedenie potomka podľa § 469a Občianskeho zákonníka. V listine o vydedení sú uvedené dôvody pre vydedenie a to:

V rozpore s dobrými mravmi matke žalobca neposkytoval potrebnú pomoc v jej chorobe a starobe a o ňu neprejavoval trvale opravdivý záujem, ktorý by ako potom mal o ňu prejavovať. Takýto stav trval zhruba 6 rokov. Vždy, keď boli nejaké sviatky Vianoce, Veľká noc a pod., ani vtedy ju jej syn nenavštívil, nepýtal sa ako jej je, či nepotrebuje pomoc, opateru a pod. Viackrát bola hospitalizovaná v nemocnici a ani vtedy ju jej syn nenavštívil a nestaral sa aký má zdravotný stav. Bol absolútne voči nej nevšímavý, a to napriek tomu, že mu darovala polovičku rodinného domu, v ktorom v tom čase bývala a zároveň sa zriekla podielu v dedičskom konaní po jej nebohom manželovi na uvedenom rodinnom dome v prospech žalobcu. Ani túto skutočnosť si syn neváži. Keby nemala dcéry, tak by sa nemal kto o ňu postarať a najmä dcéra L., ktorá žila v Poprade, pretože ona bývala najbližšie k Važcu, a ktorá ju každý týždeň navštevovala. Druhá dcéra D., ktorá bývala v Bratislave ju nemohla každý týždeň navštevovať vo L., ale pomáhala jej finančne. Preto sa rozhodla spísať listinu o vydedení. Určila, že dôsledky vydedenia syna E. Š. sa vzťahovali na jeho potomkov.

27. Po vykonaní dokazovania súd dospel k záveru, že nie je preukázané, žeby žalobca tak ako uvádzala neb. pani Š. v rozpore s dobrými mravmi neposkytol matke potrebnú pomoc v chorobe, v starobe alebo v iných závažných prípadoch, a žeby o matku trvalo neprejavoval opravdivý záujem ako potomok. Z vykonaného dokazovania vykonaného najmä výsluchom svedkov, žalobcu a žalovaných v 1./ a 2./ rade bolo preukázané, že po cievnej mozgovej príhode sa žalobca v roku 2002 riadne staral dlhodobo o mamu, žila v domácnosti žalobcu. Neskôr v roku 2004 sa ich vzťahy narušili, len veľmi ťažko možno zistiť z akého dôvodu a aký podiel na narušení vzťahov mal žalobca. Žalobca sa vyjadril, že bol ochotný sa o mamu starať po cievnej mozgovej príhode aj dlhšie. Skutočnosť, že žalobca nezabezpečil mame rekonštrukciu kúpeľne nemožno považovať za konanie, ktorým by žalobca konal v rozpore s dobrými mravmi. Navyše podľa vyjadrenia žalobcu mal žalobca záujem rekonštruovať kúpeľňu iným spôsobom. Žalobca napriek vlastníckeho právu k rodinnému domu nerušil mamu v užívaní rodinného domu nechal mamu, aby sa naďalej správala ako vlastníka domu. Konanie, že žalobca nenavštívil mamu v nemocnici v roku 2010, keď nie je zrejme presne z akého dôvodu sa vzťahy medzi žalobcom a mamou narušili, nemožno samo o sebe považovať za konanie v rozpore s dobrými mravmi aj vzhľadom k tomu, že po cievnej mozgovej príhode v roku 2002 sa žalobca o mamu príkladne staral. Žiaden vypočutý svedok nepotvrdil také správanie sa žalobcu voči matke, ktoré by odôvodňovalo vydedenie v zmysle § 469a Občianskeho zákonníka.

28. Súd pri posudzovaní platnosti listiny o vydedení podrobne skúmal správanie sa žalobcu k mame, ale i keď zistil, že vzťahy medzi nimi po roku 2004 neboli na takej dobrej úrovni ako predtým, nemožno správanie sa žalobcu kvalifikovať ako správanie sa v rozpore s dobrými mravmi, ktoré by odôvodňovalo vydedenie.

29. Navyše listina o vydedení v súlade s § 469a ods. 3 Občianskeho zákonníka musí obsahovať deň, mesiac a rok, kedy bola podpísaná, inak je neplatná. V notárskej zápisnici z 21.07.2010 je uvedený dátum napísania notárskej zápisnice, chýba deň, mesiac a rok, kedy bola listina o vydedení podpísaná, čo spôsobuje absolútnu neplatnosť listiny o vydedení.

30. Vo vzťahu k II. žalobnému petitu, súd sa zaoberal prioritne formálnymi náležitosťami závetu a dospel k záveru, že závet napísaný vo forme notárskej zápisnice je absolútne neplatný, keď v závete chýba deň, mesiac a rok, kedy bol závet podpísaný.

31. Spoločnými podstatnými náležitosťami a požiadavkami na platnosť závetu sú: písomná forma, uvedenia dňa, mesiaca a roka podpísaná závetu. Ústny závet nemá žiadne právne účinky. Zo zákona nevyplývajú žiadne pravidlá pre umiestnenie a technický spôsob uvedenia dňa, mesiaca a roka podpísaná závetu na listine obsahujúcej túto poslednú vôľu poručiteľa. Právna teória a súdna prax ustálili iba to, že na konci závetu musí byť podpis, pretože sa ním dovršuje obsah závetu. Inak je to s dátumom

podpísania závetu, ktorého význam je celkom odlišný od podpísania závetu. Uvedením dňa, mesiaca a roku, kedy bol závet podpísaný, sa nedovršujú obsahové náležitosti závetu: dátum pripojený k závetu vypovedá o tom, kedy bol závet porúčiteľom podpísaný a dovŕšený a umožňuje tak jeho odlíšenie od skoršie urobeného závetu, ktorý sa neskorším platným závetom, pokiaľ popri ňom nemôže obstať, ruší. Dátum podpísania závetu môže byť uvedený na začiatku alebo na konci závetu, vždy však musí byť pod následnom jeho neplatnosti uvedený priamo v záveť. Podpisom sa závet završuje. Podpis závetu vyjadruje vôľu závetcu byť závetom viazaný. Samotný podpis musí byť umiestnený na konci textu.

32. V predmetnej notárskej zápisnici je uvedené, že notárska zápisnica bola napísaná na notárskom úrade J. Š. T. v Poprade dňa 21.07.2010. Vzhľadom na formálne náležitosti vyžadované zákonom pre právny úkon závetu súd dospel k záveru, že ide o absolútne neplatný právny úkon, keď závet neobsahuje deň, mesiac a rok, kedy bol podpísaný.

33. Uvedenie dňa, mesiaca a roka podpisu závetu nemožno nahradiť uvedením v záhlaví notárskej zápisnice dňa, mesiaca a roka napísania notárskej zápisnice.

34. Je potrebné poukázať i na prax najvyšších súdnych autorít. Z rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30Cdo 1190/2004 vyplýva, že závet je prejav vôle, ktorým porúčiteľ robí pre prípad svojej smrti obstaranie svojho majetku. K náležitostiam, ktoré musí pod sankciou neplatnosti každý závet obsahovať, patrí tiež uvedenie dňa, mesiaca a roka, kedy bol podpísaný. Porúčiteľ môže preto závet písať aj dlhšiu dobu; podmienkou upravenou v § 476 ods. 2 Občianskeho zákonníka však je, aby sa dátum, ktorý je v záveť uvedený, zhodoval s dátumom, kedy bola listina podpísaná. Z ustanovení § 476 ods. 2 Občianskeho zákonníka ani z iného zákonného ustanovenia nevyplývajú akékoľvek pravidlá pre umiestnenie dátumu a podpisu na listine obsahujúcej závet. Právna teória aj súdna prax vyvodzujú, že podpis musí byť umiestnený na úplnom konci závetu, pretože sa ním dovŕšuje obsah závetu.

35. Pokiaľ právny zástupca žalovaných poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21Cdo 3772/2007, uvedené rozhodnutie poukazuje na dôvody pre vydedenie potomka a to: Pre platnosť vydedenia z dôvodu uvedeného v § 469a ods. 1 písm. a) Občianskeho zákonníka je nevyhnutné, aby sa porúčiteľ ocitol v situácii, kedy pre zdravotné či iné problémy navždy v dôsledku ochorenia, či veku, prípadne pre problémy spôsobené inými okolnosťami (napr. prírodnou katastrofou, požiarom, povodňami) potrebuje pomoc; kedy nie je schopný sám si bez cudzej pomoci zaobstarat' svoje základné životné potreby (zdravotné, hygienické a i.). Súčasne musí ísť o situáciu, kedy o uvedené potreby porúčiteľa nie je postarané inak. Neposkytnutie pomoci porúčiteľovi zo strany potomka pritom musí odporovať dobrým mravom.

36. Z rozhodnutia Krajského súdu Trnava vo veci sp. zn. 23Co 126/2017 vyplýva, že je potrebné skúmať pre vyhodnotenie vzťahu medzi porúčiteľom a potomkom, či výlučne potomok svojim správaním zavinil narušené vzťahy medzi rodičom a dieťaťom.

37. Za daných okolností súd rozhodol tak, ako je uvedené v enunciiáte rozsudku.

38. O trovách konania súd rozhodol podľa § 257 Civilného sporového poriadku z dôvodov hodných osobitného zreteľa súd náhradu trov konania stranám sporu nepriznal. Za dôvody hodné osobitného zreteľa súd považuje jednak skutočnosť, že žalobca bol úspešnou stranou sporu v dvoch žalobných návrhoch, žalované v 1./ a 2./ rade v jednom žalobnom návrhu. Navyše vzhľadom na predmet sporu, blízky príbuzenský vzťah strán sporu, okolnosti prípadu, je spravodlivé, aby každá strana sporu znášala jej vzniknuté trovy konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od doručenia rozsudku na tunajšom súde. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolať proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolať dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.